

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU

Inc. 12. Q₇

INKUNABUŁY

Liber beati Augustini
Episcopi de contemptu mū-
di Incipit feliciter.

Vdite frēs carissi-
mi salutiferaz nri
p̄is doctrinā qui
non terrenam s̄ eternam
cōcupiscitis hereditatem
qui non vultis accipe sor-
tem in terra morientium
s̄ cū psalmista decantare
portio mea in terra viuen-
tium Qui egiptū reliquis-
tis. a ad p̄missiōis terraz
festinatis. Audite itaqz
fratres habētes aures au-
diendi ip̄m p̄zem ad here-
ditatē celoz nos vocantē
a dicentē. Venite filij au-
dite me. timorē dñi doce-
bo vos. Quis est hō q̄ vult
vitā. Quis es qui ad vitā
vis ingredi. Quia man-
data dei Quoz mādatoz
alia sunt specialia. alia cō-
munia Specialia sūt p̄
canonicoz siue clericoz a
monachoz. Coia vō sunt
oim catholicoz Specialia
igitur sunt hec. Si vis p̄-
fectus esse vade a v̄de oia
que habes a da paupib?

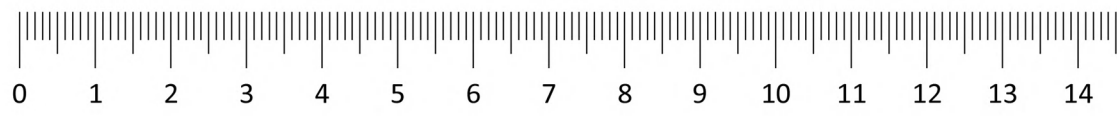
a sequere me Et itēz Oēs
qui reliquerit domū aut a
gros aut p̄zem a matrem
aut filiz p̄pter me centus
plū accipiet a vitā eternā
possidebit. Et ad discipu-
los. Vos q̄ secuti estis me
in regeneratiōe cū sederit
filius hoīs in sede maiesta-
tis sue sedebitis a vos sup
sedes duodecim iudicātes
duodecim tribus israhel.
Voc itaqz frēs quanto sim-
gularia tāto p̄cipua gra-
tiosaqz Dicit iterum salua-
tor inter cetera. Qui nō re-
nūciauerit oib? q̄ possidet
nō p̄t esse meus discipul?
Quod dixit oibus. Nam
mihil p̄p̄m a suis discipu-
lis possideri voluit. qz qui
aliqd possidet in terra res-
motus est a xpi disciplina
Qui aut non est discipul?
xpi quō sibi sūnt ligandi
a soluendi p̄tatem. Atten-
dite frēs v̄ba evangelij
dicentis intravit ihesus
ianuis clausis ad discipu-
los a sufflans dixit eis.
Accipite spiritum sanduz
quorum remiseritis pecca-
ta remittuntur eis. a quo-
rum retinueritis retenta
B i

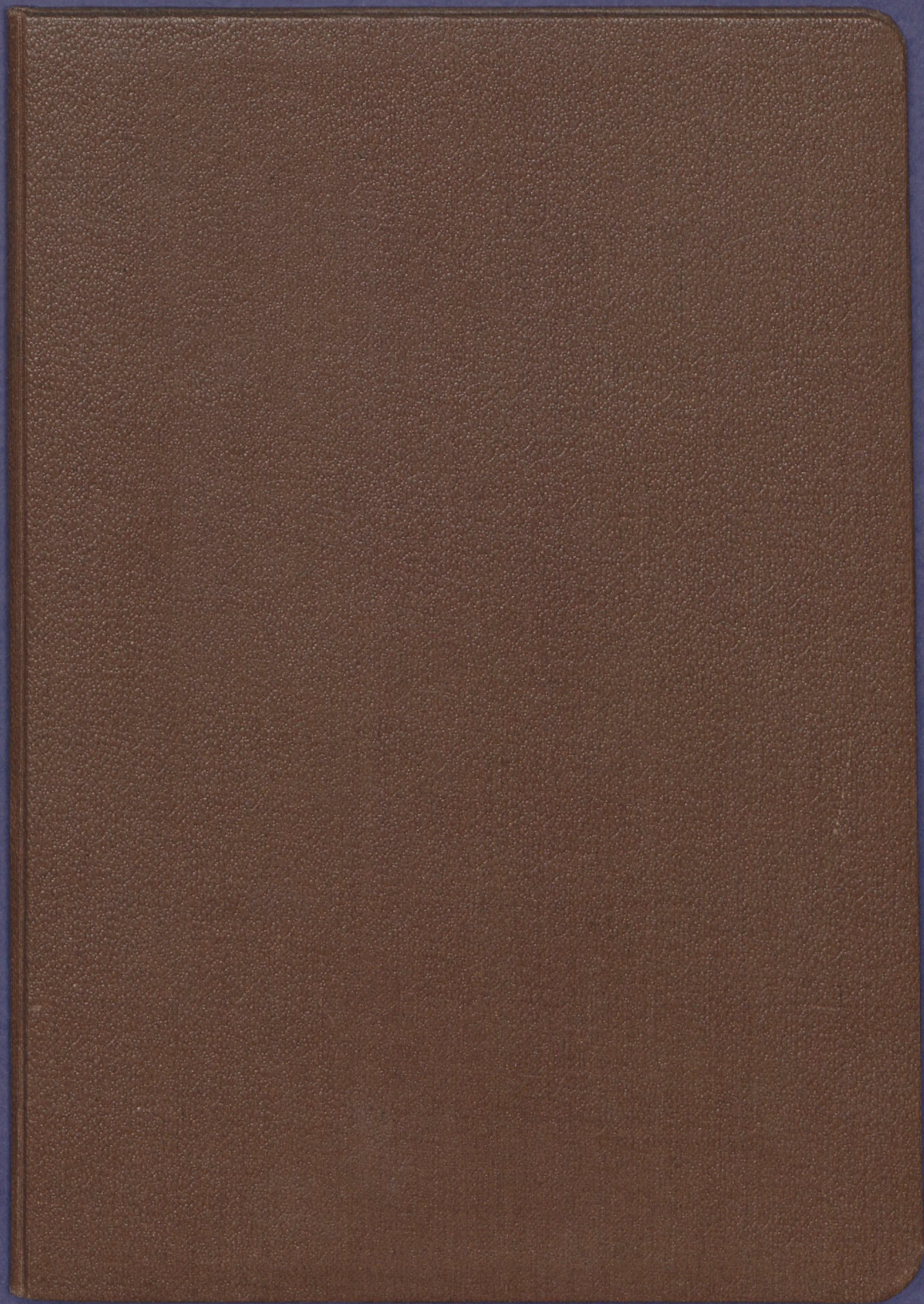
iv/432

SW 4675

Ine. 12

114

C* 1168

GW 4675:

Bona

De pro

ad m

7 bran

F. B. m.: Liber beati

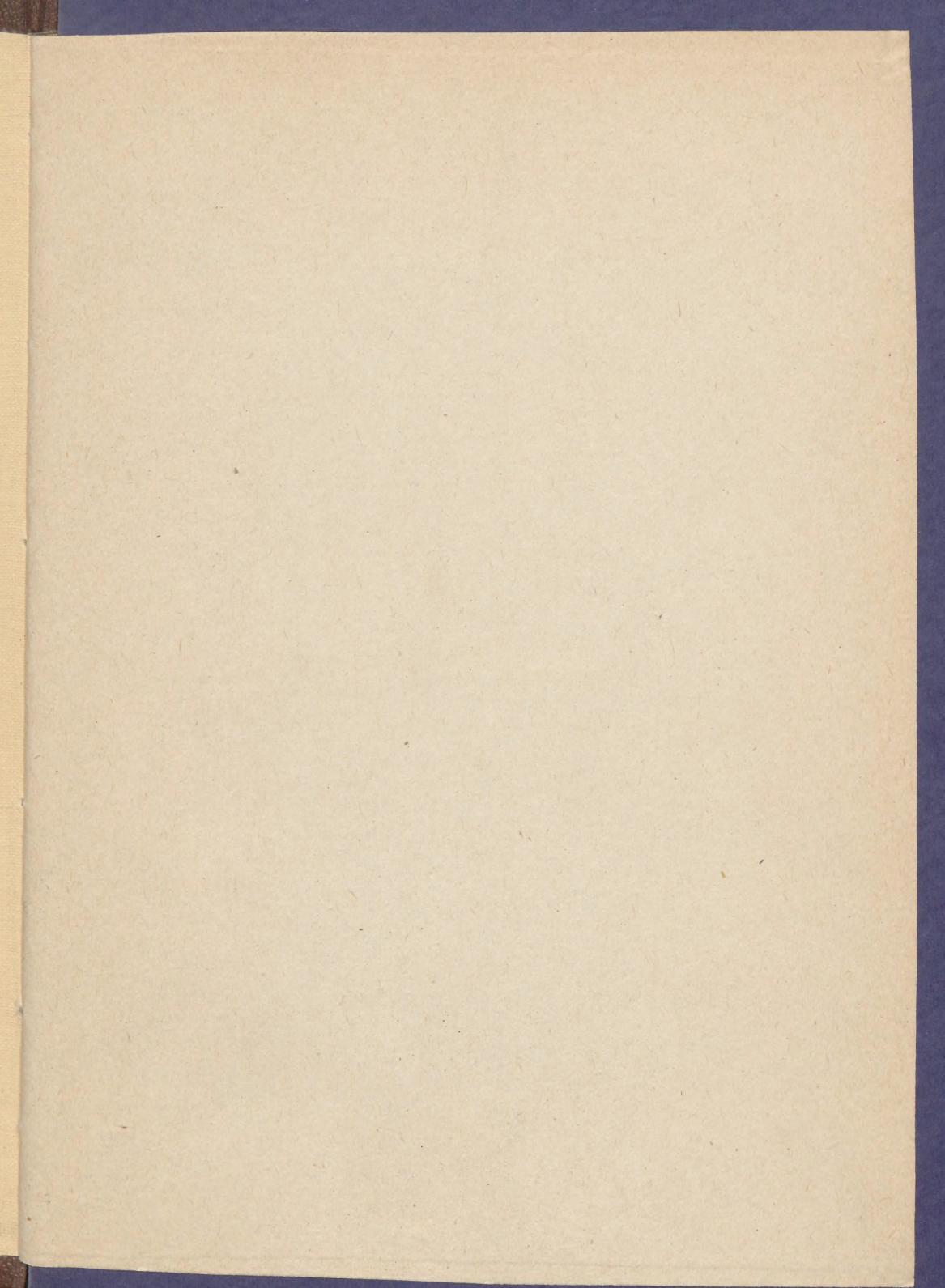
Augustini // Episcopi de

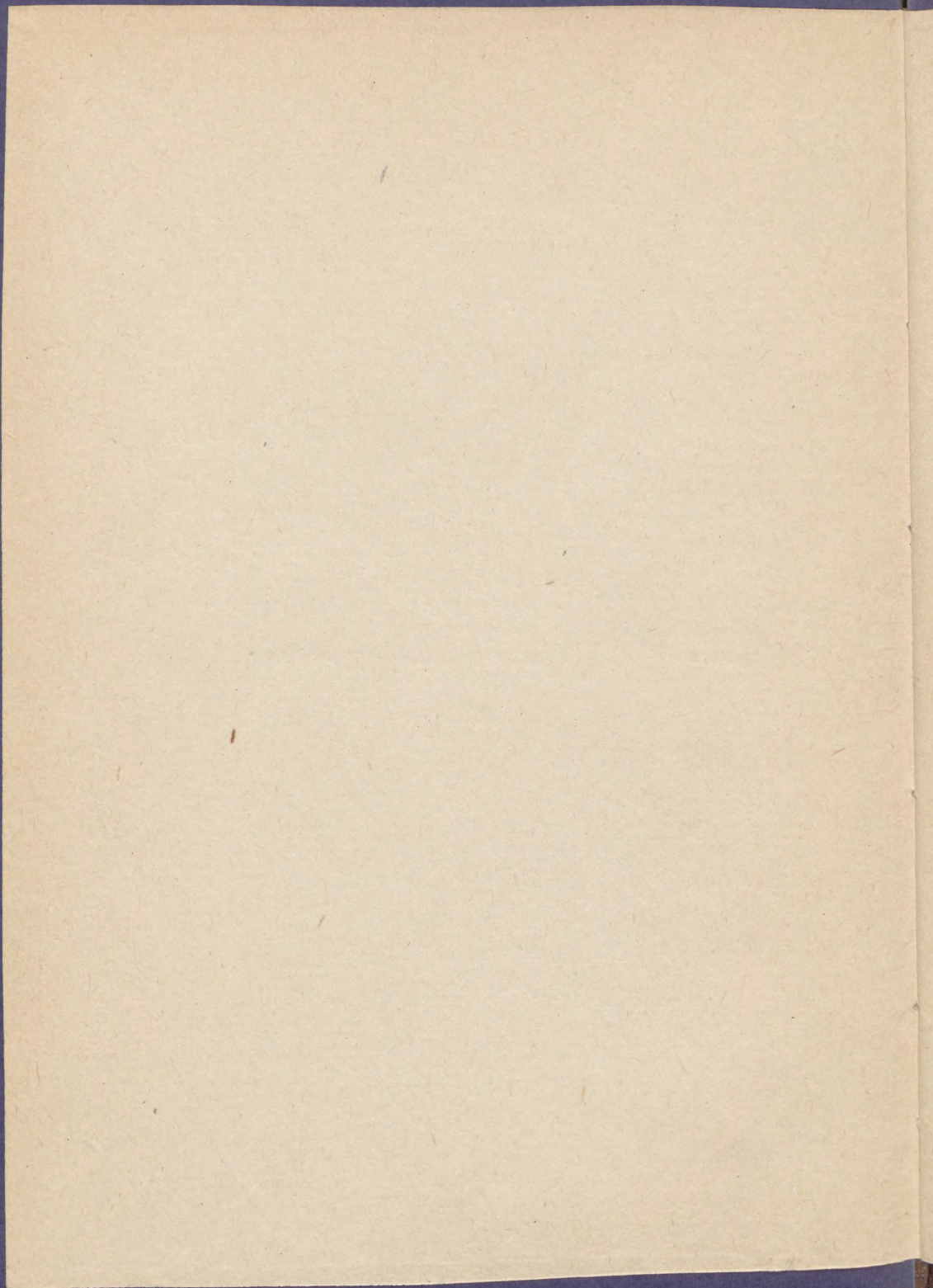
contēptu mū // di ...

i

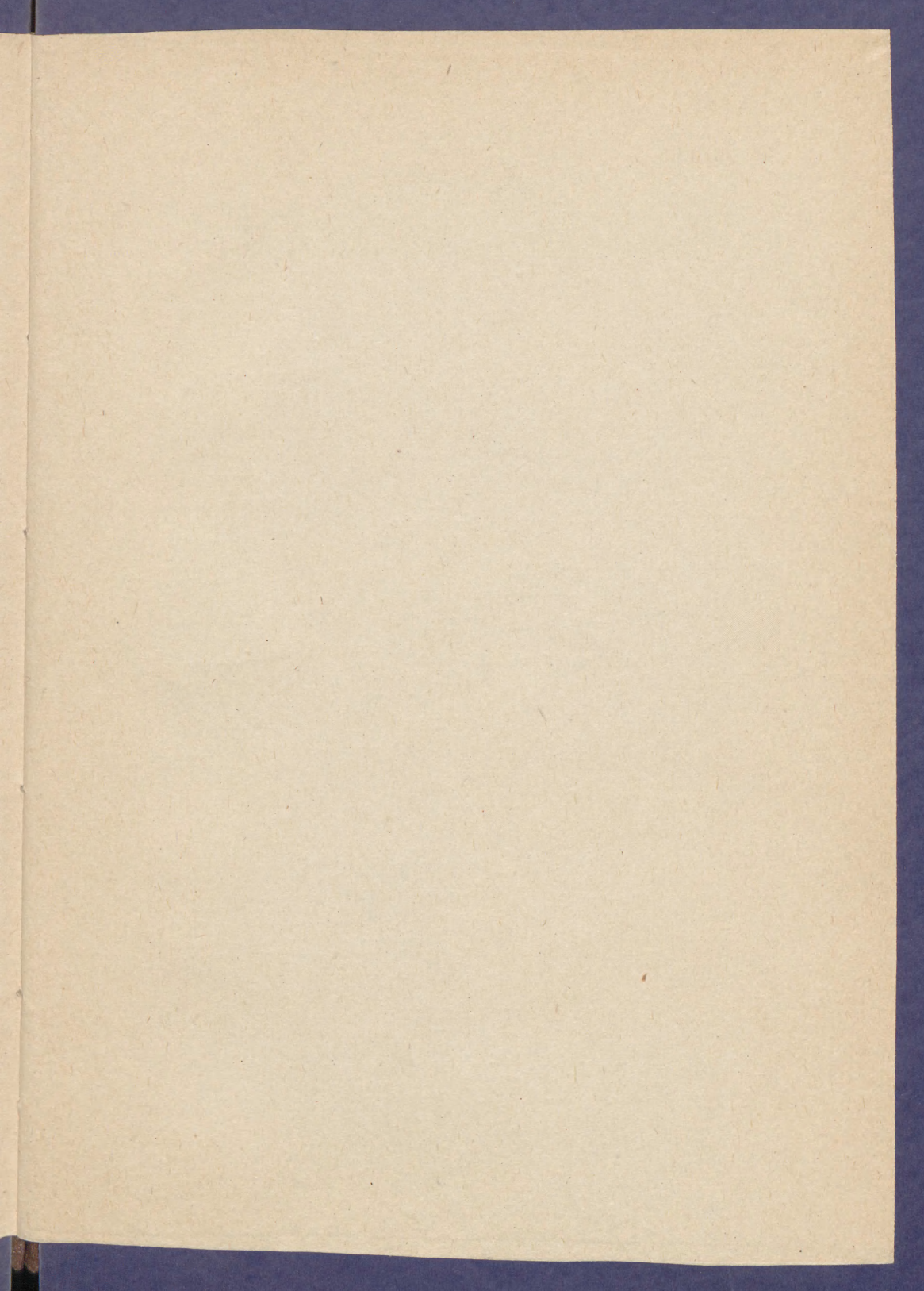
Hieronymus S.

Epistola ad Paulinum
presbyterum

1197185

Libet beati Augustini
Episcopi de contemptu mū-
di Incipit feliciter.

Videte fr̄es carissi-
mi salutiferaz n̄ri
p̄ris doctrinā qui
non terrenam s̄ eternam
cōcupiscitis hereditatem
qui non vultis accipe sor-
tem in terra morientium
s̄ cū psalmista decantare
portio mea in terra viuen-
tium Qui egiptū reliquis-
tis. a ad p̄missiōis terraz
festinatis. Audite itaq;
fratres habētes aures au-
diendi ip̄m p̄rem ad here-
ditatē celoz nos vocantē
a dicentē. Venite filij au-
dite me. timorē d̄ni doce-
bo vos. Quis est hō q̄ vult
vitā. Quis es qui ad vitā
vis ingredi. Serua man-
data dei Quoz mādatoz
alia sunt specialia. alia cō-
munia Specialia sūt p̄pe-
canonicoz siue clericoz a
monachoz. Coia v̄o sunt
oim catholicoz Specialia
igitur sunt hec. Si vis p̄-
fectus esse vade a v̄de oia
que habes a da paupib?

a sequere me Et itoz Oēs
qui reliquerit domū aut a
gros aut p̄rem a matrem
aut filiz p̄pter me centus
plū accipiet a vitā eternā
possidebit. Et ad discipu-
los. Vos q̄ secuti estis me
in regeneratiōe cū sederit
filius hoīs in sede maiesta-
tis sue sedebitis a vos sup
sedes duodecim iudicātes
duodecim tribus israhel.
Hec itaq; fr̄es quanto sin-
gularia tāto p̄cipua gra-
tiosaq; Dicit iterum salua-
tor inter cetera. Qui nō re-
nūciauerit oib? q̄ possidet
nō p̄t esse meus discipul?
Quod dixit oibus. Nam
nihil p̄p̄m a suis discipu-
lis possideri voluit. qz qui
aliqd possidet in terra res-
motus est a xp̄i disciplina
Qui aut non est discipul?
xp̄i quo sibi sunt ligandi
a soluendi p̄tatem. Atten-
dite fr̄es v̄ba ewangelij
dicentis intrauit ihesus
ianuis clausis ad discipu-
los a sufflans dixit eis.
Accipite spiritum sanduz
quorum remisistis pecca-
ta remittuntur eis. a quo-
rum retinueritis retenta
B i

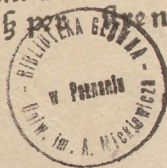
96 4675

Ine. 12

111

sunt. Nunquid illi habe-
bant proprium quibus ma-
gister dixerat nihil tuleri-
tis in via. De quibus Lucas
euangelista refert. Erant
eis omnia communia. Vi-
dete quid petrus dixit ad
ihesum. Ecce nos reliqui-
mus omnia secuti sumus te
Qui omnia relinquant nihil
sibi retinuerant. Unde er-
go sibi erogant ligandi at-
que soluendi potestate. qui
in terra presumant posside-
re facultatem. Quomodo
non erubescant dicere do-
minus pars hereditatis
mee. Vbi est illud apostolice
que coniunctio christi ad belial
Qui terrenas possessiones re-
linquere nolunt ecce patrem
populi comedunt. Si deci-
ma cum filiis leui accipiant
quomodo inter ceteras tertiam
partem accipiunt. Si nois
sui etymologiam attendunt
cur clerici a sorte dicti nisi
quod dominus eorum sortis est vel he-
reditas. Sic cur saltim cleri-
catus sui signa quibus a
laycis discernuntur non
perpendunt. Non enim si-
ne causa capita eorum ra-

spiciatissima et euidentissi-
ma ratione. Nam hijs sig-
nis discernuntur a laycos-
rum conuersatione. prout mul-
tis deo propiciante proficiant
admonitione verissima du-
rimus inferri. Diximus quod
multorum patrum auctoritate
cerebrum sedem esse sapien-
tie christum vero paulo at-
stante dei virtutem et sapi-
entiam esse. Cum itaque ce-
rebrum sit in capite. sapien-
tia vero iuxta primum aucto-
ritatem in cerebro habeat
sedem et sic per sapientiam si-
bi infusam cuncta membra
reguntur a capite quod per ce-
rebrum est quod est sedes sapi-
entie. Sic iter nos vera sa-
pientia que ut diximus christus
est. qui etiam iuxta apostolum
caput nostrum est. Dicit enim
caput mulieris est vir. ca-
put vero viri est christus. christi
autem caput est deus. Unde
ostendamus non obstacu-
lum interesse pilos in ea per-
te capituli mediam in qua
sapientiam. id est christum inter-
esse agnoscimus. quia per
hec signantes malam ter-
renarum sollicitudinem no-
strem mentis ad deum con-

templandū impediri. Scimus enim quod quisque quanto magis terrenis occupatur omnibus occupatur vel multiplicatur. tanto magis a sui conditoris visione impeditur. Unde apostolus. Nemo militans deo implicat se negociis secularibus. Item. Qui sine uxore est cogitet que sunt dei. Vnde moyses ait. Leuita interpretatur asumptus. leuitate radunt pilos carnis sue. Quisquis enim in diuinis officiis assumpsit est pilos carnis. in superfluas cogitationes cordis radere debet. Caput igitur radere significat cogitationes superfluas mentis rescindere. Nec incongrue per pilos et capillos signantur cogitationes superflue. Sicut enim pili non sunt partes corporis sed quedam superfluitas procedens ex corporum humore. Sic temporalia non sunt nobis naturalia sed aliena et superflua. Vnde itaque fideles christi qui ad eternam vitam medullitus aspirant et suspirant. qui mundum cum suis oblectationibus sub pedibus calcant

qui in terra nihil possidere voluit. sed cum apostolo dicunt nostra conuersatio in celis est capilloz minimam partem retinent. quia dum in hoc mundo sunt a terrenis cogitationibus. et per eorum abrasiones se minimam terrenorum sollicitudinez habere designant. Quia propter istam minimam capilloz partem retinent quod dum in hoc mundo sunt a terrenis cogitationibus omnino vacui esse non possunt. Quisquis ergo talis ad sortem domini vocatus qui comam nutrit capillos radere et tondere erubescit. profecto non se de dei sorte testatur esse. Quam enim quisque carnes crines diligit fouet et nutrit tanto cor suum non in celum sed in terras fixum ostendit esse. quam autem radit et edomat tanto se non terrena sed eterna diligere approbat. Si vero crines ut prediximus idcirco radimus ut inter deum et nos nihil esse probemus profecto patet quod est cum in oratione persistimus alienam vesamiam capitibus nostris apponere non debemus. persistimus

B ij

cum apostolus dicat quod vir non debet orare velate quod ymago dei est. Cessant ergo clerici psalmodia et pennis mitras et cetera velamina in capitibus portare ne dum deo loquimur famulatus sui signa occultantes eius indigni indicemur per peccationem. Presumimus obediere qui enim non obedit apostolo tradidit euangelio. Et iuxta eiusdem apostoli dictum dicentis an queritis experimentum eius qui in me loquitur Christus. Item si angelus venerit de celo et aliud euangelium annunciauerit vobis anathema sit. Extirpetur ergo penitus de clero talis presumptio ne quod absit a deo expellatur eius oratio. Vnde ergo signis clericalibus prelibatis quis bene a laicis decerni debet ad ipsam admonitionem redeamus. Audimus apostolum dicentem Nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. Audiamus psalmistam benedictum mundi amatores increpantes filii hominum ut quid diligitis iniquitatem et vanitatem et queritis

mendacium. Salomon quoque subsequitur dicens. Vanitas vanitatum et omnia vanitas libet intueri quod bene osonant organici sancti spiritus. Monet apostolus ut non diligamus mundum inuenit psalmi migraphus in eius amatorum. clamat salomon cum da subiacere vanitati. quere mundum diligamus ne sequimur mendacium ecclesiastes declarat ac si diceret ideo non sunt amanda prima quia transitoria sunt mendacia. quod quod permittunt non offerunt bona igitur non sunt. Cum enim bonorum omnium sit deus auditor et a fidelibus suis queri et diligiqueque bona precipiat. quod si mundana bona vera essent nec quid etiam contempneret nec a suis sequeretur. Item periret. Quid igitur veritas de se testatur. Audiamus vulpes foveas habet et volucres celi indulum. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinat. Item si mundi gloria vana non esset si diuicie terrenae uatura bona essent non earum possessoribus inproparet dominus dicens. Ve vobis diuites etc. Et alibi facili

us est camelum p forame
acus trāsire q̄ diuitem in-
trare in regnū dei. Audia
mus etiā quid dicat suis
pmitatoribus. Si vis pfe
ctus esse vade a vende oīa
que habes a da paupib?
a seq̄re me. Itēz msi quis
renūciauerit ac̄. Item ne
mō potest duob? dominis
seruire. i. deo a māmone.
Videt peritū? magist̄ suos
discipulos luctaturos cū
mūdo qui si haberent vn-
de tenerentur leuius deice
rentur. tulit ergo arma su-
is hostibus. dñs priuauit
nūis possessoribus. Quid?
nāq̄ latro nō solet timere
qui se mūdānis implicat. te
la parat q̄bus sfodiatur
Qui ergo nō vult confodi
nud? pcedat p viā huius
erilij. fortassis q̄reret ali-
quis Cū deus sequaces su-
os viderit postponere oīa
que sunt. q̄ iubet appetere
Audi ip̄m querite regnū
dei. Itē thesaurizate vob
thesauros in celo. Querēt
iten aliquis Si deus vlt
hōies terrena odire que be-
bent diligere. Ita sunt q̄
p̄cipit diligē. q̄ p mosen

dicat. Dilige dñm deū tuū
ex toto corde tuo. a primū
mū tuum sicut temetip̄m
Proximus in terra tm̄ di-
ligi p̄cipitur qz celestis re-
ḡni hereditate nobiscū cō-
fortif. in qua caritate diui-
na p̄fusi scriptura testāte
q̄ ait. vt ciues dñs sic nos
metip̄ns diligam?. p̄cipi
ante dō ibi facturi sumus
per quē a redēpti sine fine
viuamus. q̄ etiā cū p̄pter
opa n̄ra mala iūmici eius
essemus prior derelict nos
a cū essemus filii dilexerit nos
in filios suos nos adopta-
uita heredes. filiū suū vni-
genitū tradēs p nobis vt
nos eripet a p̄petuo mor-
tis laqueo. q̄ suū tā benigni-
tatis p̄em digne pōt dili-
gere. Quis eius tātis bene-
ficijs aliqd̄ dignum p̄t re-
tribuere. Nec tanta bñfici-
cia admirans psalmista
ait. Quid retribuā dño p
oībus que retribuit mihi.
Cui ip̄e iquisitioni. deinde
subiūgit Calicem dñm quā
tulicūq̄ hīs retributō ca-
licē dñi accipe. Nulla tm̄ a-
lia digne dicitur passiom
dñice cōgruere ac vtiqz ra-

B iij

tionem. a. vt. quæadmodum
languinē suū dedit. p. nra
redēptione. sic. a. nos nrm
fundamus p. ipsius cōfessi
one. Sed quō p. xpo suuz
dat sāguinē qui p. ipō nō
vult abñcere mūdi vami
tatē. Cū nos magis q̄ no
stra diligam⁹. quō p. xpo
vitā tradet qui cōtra eius
p̄cepta hec. vana. a. falsa
possidet. Ipse em̄ dicit. Si
diligitis me mādata mea
seruate. Loq̄tur etiā iobēs
ap̄ls qui dicit se diligere
deū. a. mādata eius nō cus
todit mendax. vincitur.
Itaq; se a. nō deū diligere
dicitur qz mandata illius
non vult custodire. Cum
xps p. nobis fact⁹ sit pau
pera egenus nō p. xpo cur
paupes esse erubescimus.
Nūquid eius paupes nō
facit diuites. Veritate atq;
testante regnū celoz. non
diuitum s̄ pauperum esse
Dicit namq; pauperibus
beati paups spū qm̄ ipso
rum est regnum celoz. Si
em̄ regnū celoz pauperū
est. restat vt infernus sit
diuitum. Hoc quoq; decla
rat nobis euangelista diz

ens. Homo qui dicitur di
ues at. Et post pauca sub
iungit. Erat autē quidam
mendicus. noīe lazarus q̄
iacebat ante ianuam eius
viceribus plenus. factuz
autē ē vt moueretur paup
a portaretur ab āgelis in
sinū abrahe. Mortuus est
autē a. diues a. sepultus est
in inferno. Non reputat
quisq; hec vba esse augus
tini. non sunt hoīs s̄ veri
tatis q̄ nec fallere p̄nt nec
falli. Quisq; ergo vis re
gnare cū xpo elige mopiā
cū xpo vt req̄scas cū laza
ro mendico. Nemo autē
p̄t regnare cū xpo. a. gau
dere cū seculo. Audi apl̄m
dicentē p. multas tribula
tionē oportet nos intrare
regnū celoz. a. iuxta veri
tatis vocē primo nos oportet
bibere calicē dñi. vt sic
p̄tingamus ad regni con
fortiū. Qui autē vult epula
ri cum diuite. preparat se
epulas v̄mibus gehenne.
In qua quidē pro gaudio
huius mūdi momentaneo
ardebit p̄p̄tue. cū capite
suo dyabolo. Infelix itaq;
comercū q̄ tā. p. breui gau

di. celesti puatur regno.
felix paupertas p qua cele-
stis acqritur hereditas. fe-
lix mercu p pituris eter-
na recipere. Et q ineffabi-
le bonu est cu xpo sine fine
regnare. ecotra ineffabilis
miserea eff ppetua cu dya-
bulo pati supplicia. Qua
ppter fcs carissimi nos il-
lud euangelij ruminates
quid prodest hci si vniuer-
sum mundu lucrea a aie
sue detrimentu patiatu.
Vel qua comutatione dat
homo p aia sua Voluntas
tem aut ponamus p xpo
dimitteda. ne qd absit p
transitorijs amittam? eter-
na Dauriam? aliquid mo-
mentanee amaritudinis.
vt quadoq; papiem? vni-
uerse gaudia salutis. Dic-
mo curamus vt brauium
in futuro cōprehēdamus
vbi inuenimur ibi iudica-
bimur. nō pdamus tēpus
acceptabile. Nō em apd
inferos est tēpus pme cu
sumus in via aduersario
nostro legi dei cōfenciam?
lex em diuina merito dici-
tur aduersari? qz nostris
carnalibus oino contradicit

voluptatib? Aduersario
itaq; nostro .i. euangelio
dū rex expdat. dū adhuc
nos ad pacem iuitat nūci-
os mittamus cu eo pacis
federa meamus. vt cu iste
venerit paterfamilias nō
vt seruos mutiles pmens-
dos. s; vt filios hereditan-
dos inueniat secūq; intro-
ducat ad nuptias. vt de
suis beneficijs pbennes si-
bi reddamus grās ihesu
xpo dño nostro qui cu pte
a sdo spū viuit a regnat
deus per omnia secula ses-
culorum Amen.

Explicit liber beati
Augustini de contē-
ptu mundi.

Epistola beati hieronimi presbiteri ad paulinū presbiterum feliciter. In
cipit.

Bsecro te pauline
kñe vt multitudi
nes hoim a saluta
tiones a conuiuia veluti
q̄s dā cathenas fugias vo
luptatū. Vit tibi vilis vel
ptinus abus olera a legu
mina iterdūq; pisciculos
p̄ sūmis delicijs computa
Nāq; q̄ xp̄m desiderat a
illo pane vescitur. nō q̄rat
magnope qd̄ de p̄ciosis ti
bis stercus oficiatur. Nū
quā vmo redoleas Vmo:
lentes sacerdotes a apl's
cōdemnat. a vetus lex pro
bibet. q̄ altari seruiunt vi
nū a licerā nō bibāt. Quie
quid inebriat a statū men
tis euertit. fuge simile vt
vinū. Tantū tibi ieiunioꝝ
pondus ipone quantū fer
re potes. Om̄t tibi ieiunia
casta. simplicia moderata
a nō sup̄sticiosa. Quid p̄
best oleo vesci a molestias
quas dā p̄ciositatesq; cibo

rum querere. Quia igitur
frater intelligas p̄ quam
viam incedere debeas re
uelata facie tecū loquar.
Si em̄ cupis esse vt dicis
monachus .i. solus quid
facis in vrbibus. Que vti
q; non sunt soloꝝ habitac
cula sed multoꝝ. Semper
in manu tua sacra sit lectō
a multo tempore disce qd̄
doceas a flexo corpe mens
erigēda est ad deum. Cre
bre tibi sint vigilie a vena
tre vacuo non sepe dormi
endum. Seculariuz a ma
xime potentum consociuz
deuita. Habeto simplici
tate columbe ne cuiq; ma
chineris malum. a serpen
tis astuciam ne alioꝝ in
sidijs supplanteris. Non
multum distat a vitio vel
decipere posse. vel decipi.
Templum dei anima cre
dentis est. illam exorna. il
lam vesti. illi fer donaria.
in illam xp̄m suscipe. Res
cio enim quō plus placet
mundo qui xp̄o displicet.
Volo igitur vt sine inter
missiōe orōi vaces a vigil
sit tibi sesus ne cogitaciōi
b? vagis magis pateas.

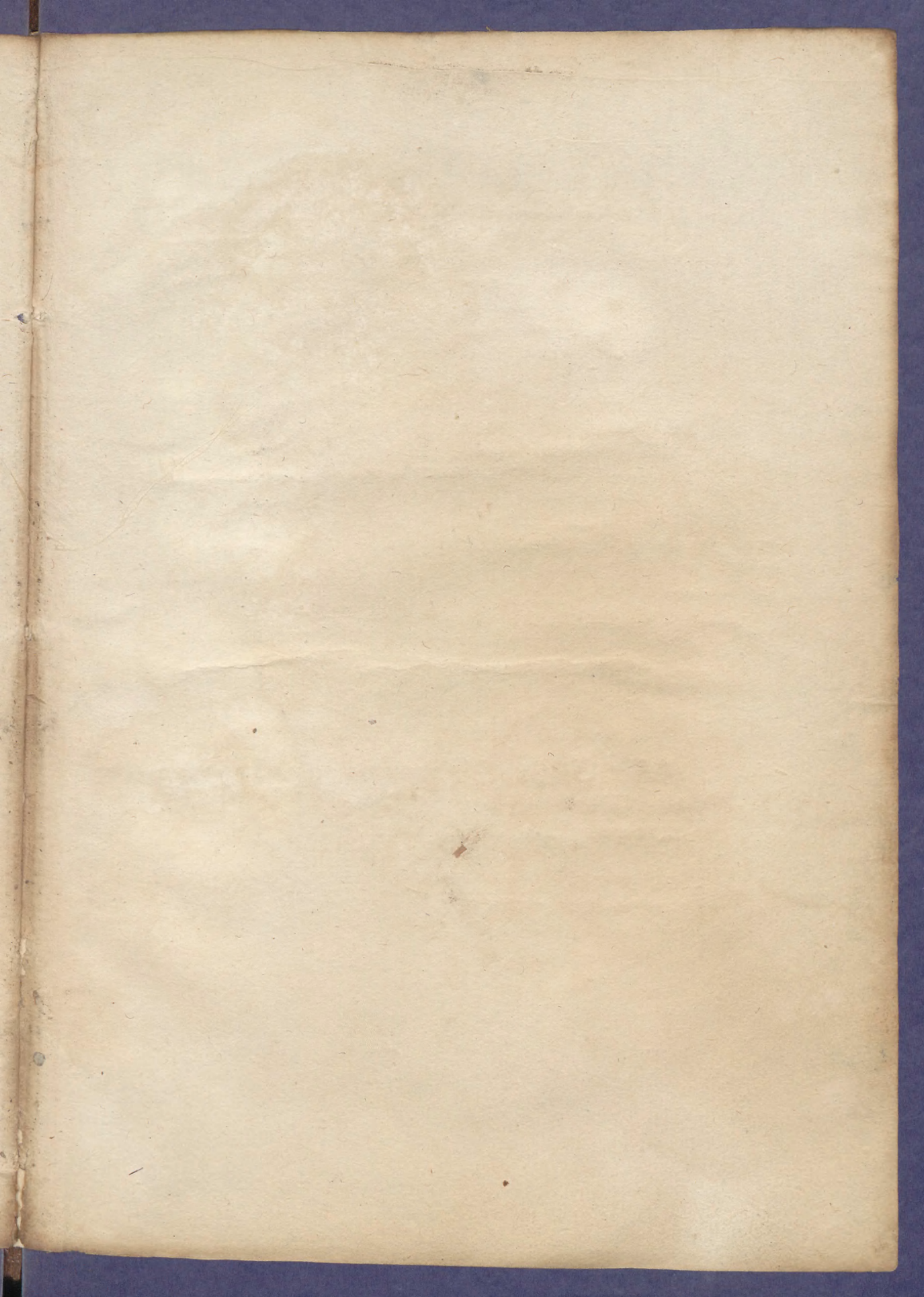
Corp⁹ pariterq; animus
tendatur ad dominū Trā
vince patientia. Ama sciē
tiam scripturaz. ⁊ carnis
vicia non amabis. Nec
vacet mens tua varijs p̄
turbationibus que si aīo
tuo insederint dñabuntur
tui. ⁊ te deducēt ad deliā
maximum. ffac semp ali
quid operis vt te dyabo:
lus semper inueniat occu
patum. Manus tue nullo
tempore diuinis libris va
cue sint Adolefētiam tuā
nulla sordes cōmaculet vt
ad altare xp̄i q̄si de thala
mo virgo p̄cedas ⁊ habe
as foris bonū ⁊ stimomū
nō credas laudatozib⁹ tu
is p̄mo derisorib⁹ aure nō
libenter accōmodes. Na
turali ducimur malo si ad
ulatoribus libenter faue⁹
⁊ q̄uis non respondeam⁹
nos indignos calidus tñ
rubor ora p̄fundit. attas
men ad laudem suam ami
ma intrin⁹ ecus leta⁹. Ca
ue igitur ne aut linguā aut
aures p̄uientes habeas
nemo multo auditori libē
ter offert. discat detractor
dum te vidit nō libenter

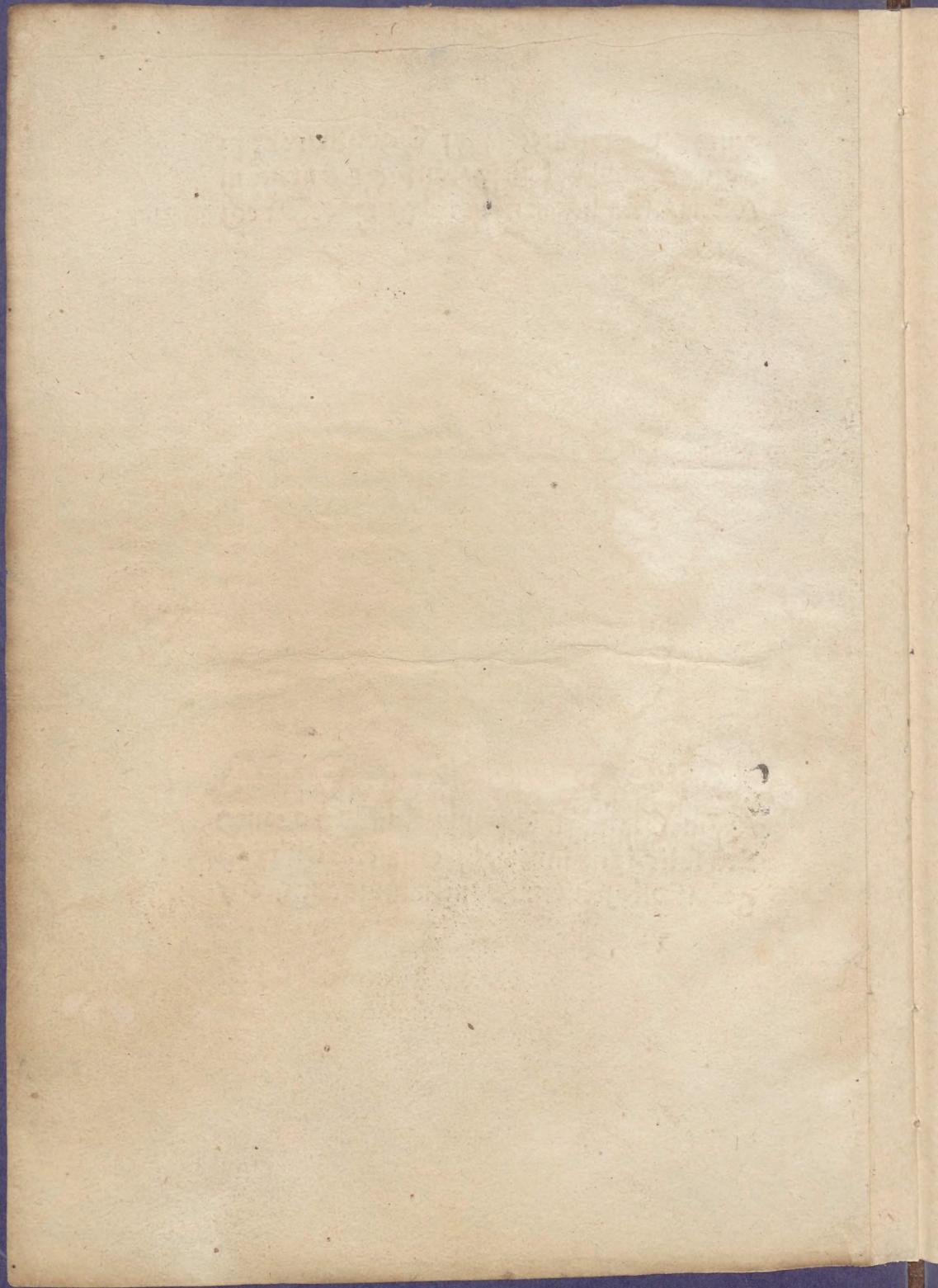
audire non facile detrahe
re Officij tui est visitare
languētes ac liberos eoz
⁊ nobiliuz virozum custo
dire secreta Officij tui nō
sit solum oculos castos ha
bere. sed ⁊ linguā seruire
⁊ cor mundum tenere vt
possis dominū videre. Sed
mo presbiteri scripturaz
lectione sit conditus. nun
quam petentes raro acci
piamus rogati. Beatus
est magis dare q̄ accipere
Omni te petenti tribue.
Nūq̄ de mulierū formis
disputes neq; agantur in
domo talia femite qui no
mē tuum nouerint vltuz
nescient hospitiolum mu
lirum pedes tui aut raro
aut nūq̄ tangāt Omnes
puellas ⁊ v̄gines xp̄i aut
equaliter ignora. aut eqli
ter dilige. tucius vero est
ignorare q̄ diligere. Ne
sub eodem tecto maneat
solus cū sola secreta ⁊ abs
q; arbitro vel teste non se
deas. Sed propter officij
um clericatus. aut virgo.
aut vidua visitatur nūq̄
solus introas. talesq; ha
beto socios quozum cōtu

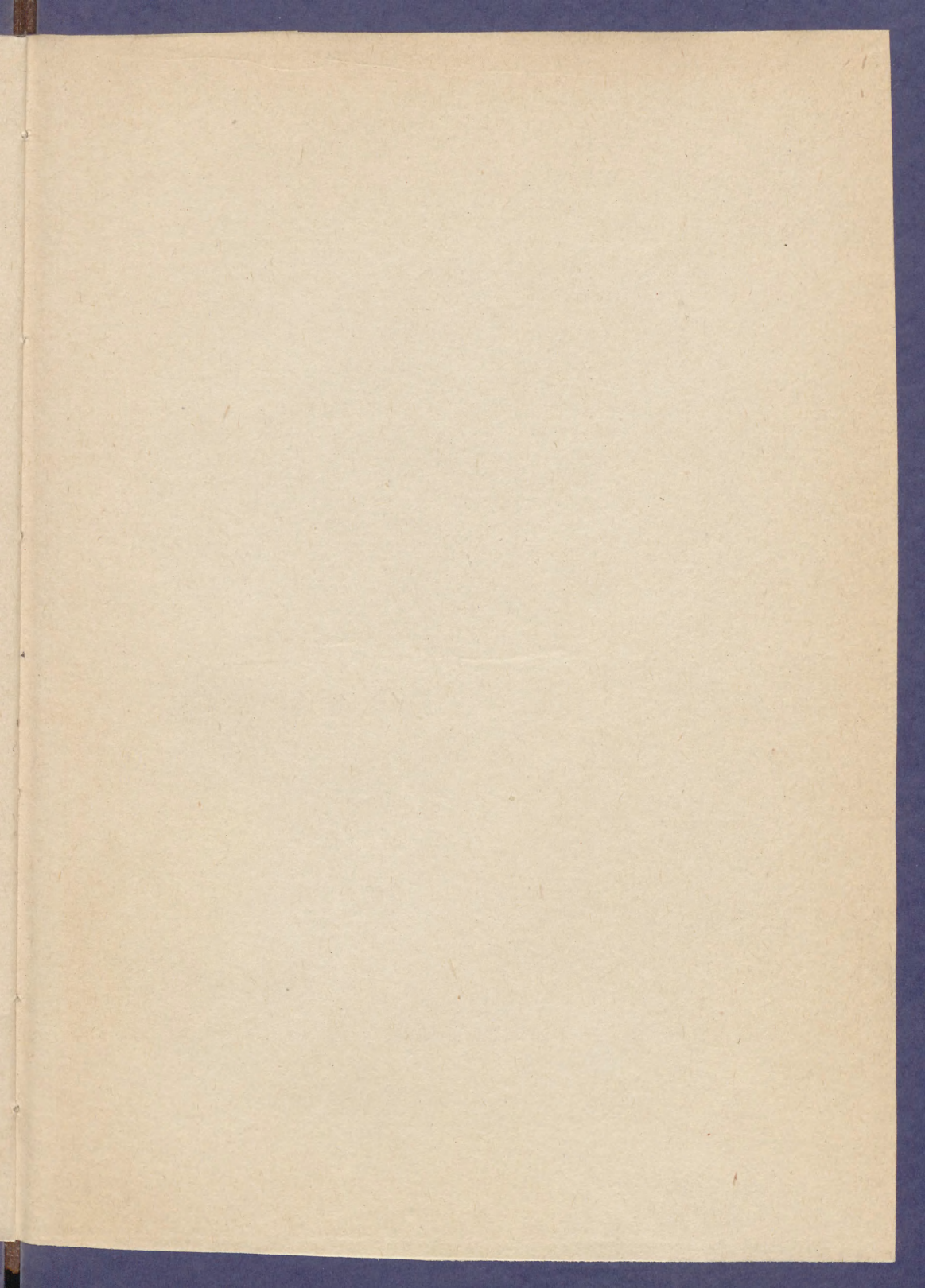
bernis nō infameris. Ne
in p̄terita castitate ofidas
Nec salomone potes esse
sapiētiōr. nec sampsonē
fortiōr. Vemento semper
q̄ parad̄ si colonum mu-
lier eiecit. Crebra munus-
cula a oratoria fasciolas
a vestes ozi applicatas. a
oblatos a degustatos cibos
blandasq; a dulces lrās
sāctus amor non habet.
Vel meum lumen meum
amor meus meumq; desi-
derium sāctus nō habet
Mihi crede nō potest toto
corde cum deo habitare.
qui familiaritatib; femi-
narum copulatur.

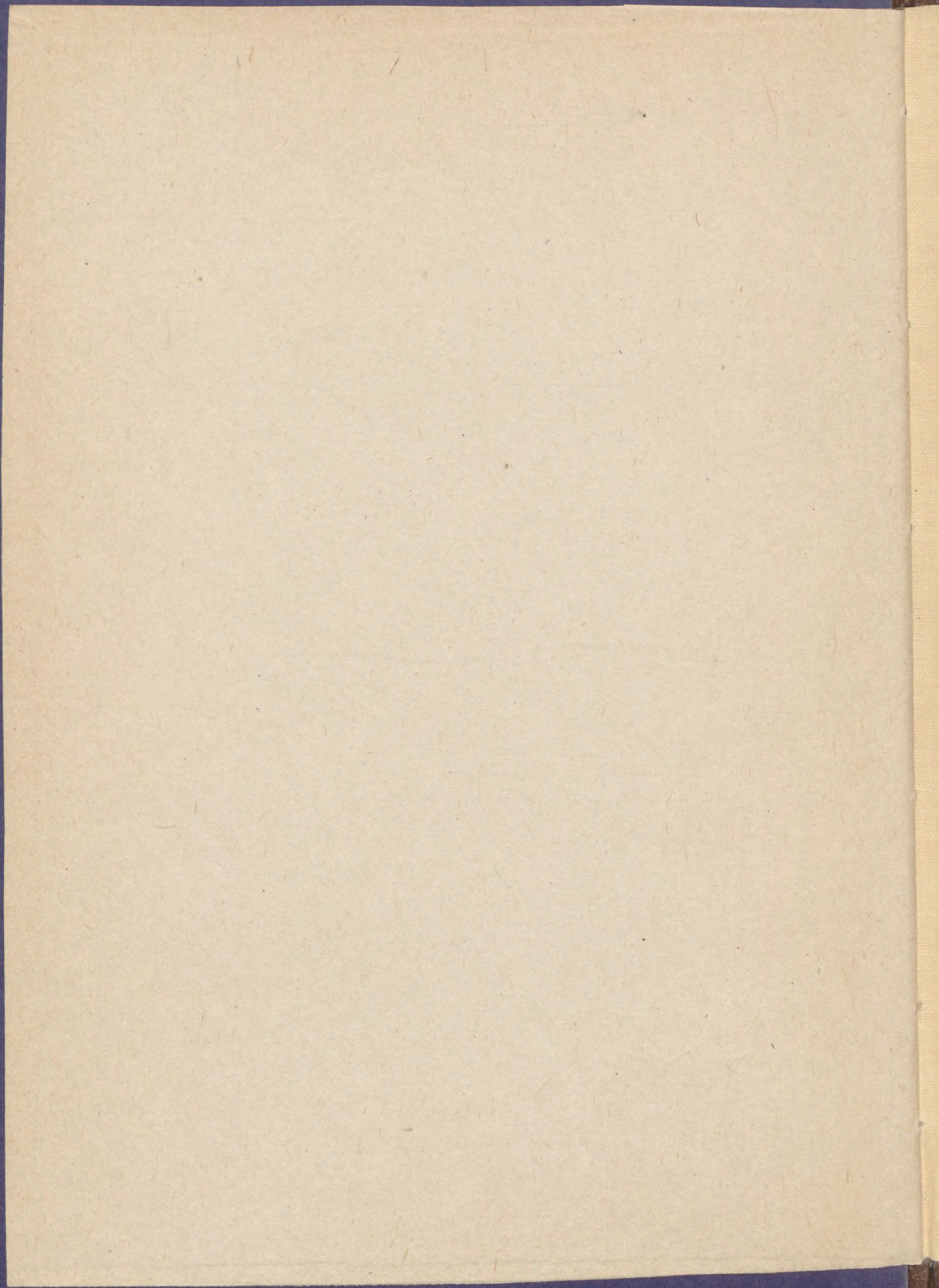
Explicit Epistola

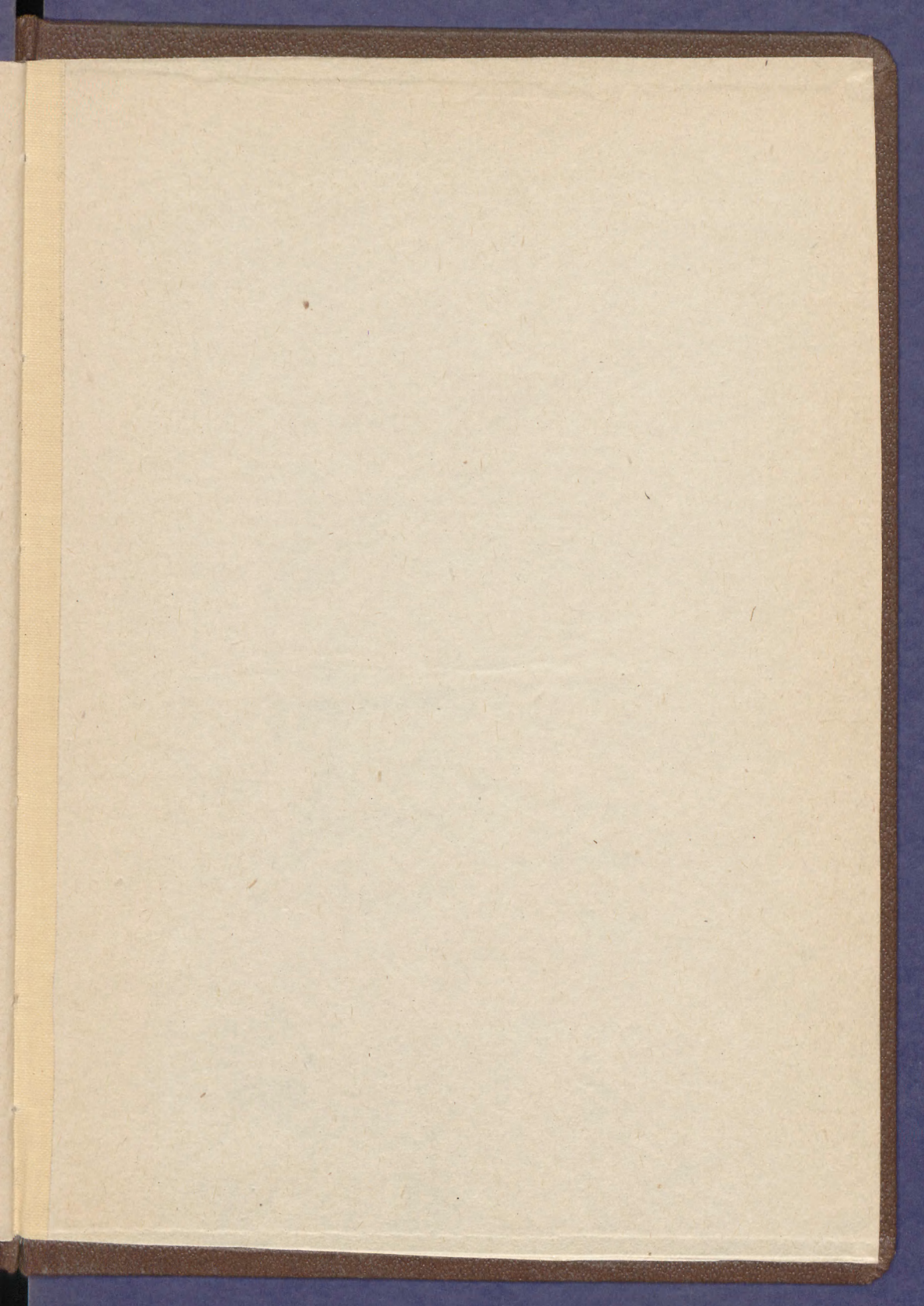

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU

Inc. 12. 07

INKUNABULY